

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X KADENCJA**

Warszawa, dnia 24 kwietnia 2023 r.

Druk nr 969

**Pan
Tomasz GRODZKI
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Na podstawie art. 76 ust. 1 Regulaminu Senatu, my niżej podpisani senatorowie wnosimy o podjęcie postępowania w sprawie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej projektu ustawy

o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy.

Do reprezentowania nas w dalszych pracach nad tym projektem ustawy upoważniamy pana senatora Krzysztofa Kwiatkowskiego.

W załączeniu przekazujemy projekt ustawy wraz z uzasadnieniem.

(-) Marcin Bosacki	(-) Kazimierz Kleina
(-) Jerzy Fedorowicz	(-) Bogdan Klich
(-) Zygmunt Frankiewicz	(-) Krzysztof Kwiatkowski
(-) Stanisław Gawłowski	(-) Gabriela Morawska-Stanecka
(-) Tomasz Grodzki	(-) Kazimierz Michał Ujazdowski
(-) Jana Maria Jackowski	

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy

Art. 1. W ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2022 r. poz. 1277, z 2022 r. poz. 2418 oraz z 2023 r. poz. 497) w art. 230 uchyla się § 2.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

W świetle art. 4 ust. 2 Konstytucji, Naród sprawuje władzę zwierzchnią przez swoich przedstawicieli lub bezpośrednio. Jednocześnie art. 62 ust. 1 Konstytucji stanowi, że obywatel polski ma prawo udziału w referendum oraz prawo wybierania Prezydenta Rzeczypospolitej, posłów, senatorów i przedstawicieli do organów samorządu terytorialnego, jeżeli najpóźniej w dniu głosowania kończy 18 lat. Na skutek jednak regulacji przyjętej na poziomie ustawowym gwarancje te mogą doznać uszczerbku. Mianowicie: analiza treści art. 230 § 2 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy, zwanej dalej „Kodeksem wyborczym”, prowadzi do wniosku, iż przepis ten ogranicza prawo wybierania w przypadku obywateli przebywających za granicą lub na polskich statkach morskich. Istnieje bowiem poważne ryzyko, że oddany głos – w następstwie zaniechań administracji wyborczej, których konsekwencją będzie nieterminowe przekazanie wyników głosowania do okręgowej komisji wyborczej – nie zostanie wzięty pod uwagę przy ustaleniu ostatecznego wyniku wyborów. Opisujący problem dostrzegł m.in. Rzecznik Praw Obywatelskich, który w piśmie z dnia 12 kwietnia 2023 r. skierowanym do Marszałka Senatu (znak VII.602.6.2023.CW) wniósł o zainicjowanie postępowania legislacyjnego „w celu usunięcia ograniczenia czasowego liczenia głosów w zagranicznych obwodach do głosowania”.

Zgodnie z art. 230 § 2 Kodeksu wyborczego, jeżeli właściwa okręgowa komisja wyborcza nie uzyska wyników głosowania w obwodach głosowania za granicą albo na polskich statkach morskich w ciągu 24 godzin od zakończenia głosowania, głosowanie w tych obwodach uważa się za niebyłe.

Podkreślenia wymaga fakt, że ograniczenie wynikające z przytoczonego wyżej przepisu nie spełnia warunków określonych w art. 31 ust. 3 Konstytucji. W myśl tego wzorca konstytucyjnego ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw. Należy wskazać, że uprawnienie obywatela do udziału w sprawowaniu władzy i zarazem prawo do wybierania nie może być w żadnym razie limitowane ze względu na aktualne miejsce zamieszkania. Można ponadto postawić tezę, że w odniesieniu do osób zamieszkujących za granicą lub przebywających na polskich statkach

morskich kwestionowany przepis Kodeksu wyborczego może skutkować ograniczeniem ich prawa w sposób nieproporcjonalny i nieuzasadniony żadną inną wartością konstytucyjną.

Mając powyższe na względzie proponuje się uchylenie § 2 w art. 230 Kodeksu wyborczego. Usunięcie tego przepisu wyeliminuje niebezpieczeństwo wystąpienia sytuacji, w której ważny głos oddany przez obywatela polskiego poza granicami kraju nie zostanie uwzględniony z przyczyn od niego całkowicie niezależnych, związanych wyłącznie z funkcjonowaniem administracji wyborczej.

Zgłoszone w ramach konsultacji opinie i uwagi zostaną zamieszczone na senackiej stronie internetowej. Wyniki konsultacji zostaną przedstawione w ocenie skutków regulacji.

Zakres przedmiotowy projektowanej ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.